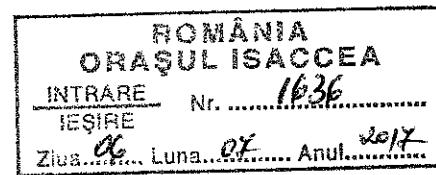

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE

DIRECȚIA INTEGRITATE, BUNĂ GUVERNARE ȘI POLITICI PUBLICE

Nr. 84588/05.07.2017

Raport de monitorizare (M1)
a implementării
Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020
la nivelul administrației publice locale

- iulie 2017 -

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

CUPRINS:

I. Introducere

II. Scopul documentului

III. Analiza cantitativă a datelor disponibile

3.1. Analiza cantitativă aferentă raportărilor centralizate la nivelul MDRAPFE

3.1.1. Analiză privind *gradul de aderare la valorile SNA 2016-2020* a autorităților administrației publice locale; situație comparativă cu perioada 2012-2015

3.1.2. Situația privind *gradul de realizare a analizei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților* la nivelul administrației publice locale

3.1.3. Analiză privind elaborarea *Planurilor de integritate* la nivelul administrației publice locale; situație comparativă cu perioada 2012-2015

IV. Analiza calitativă a datelor disponibile

V. Asistență acordată autorităților administrației publice locale în implementarea prevederilor SNA 2016 -2020

VI. Sprijinirea mecanismului de monitorizare a implementării SNA 2016-2020 la nivelul administrației publice locale

6.1. Platforma de cooperare a administrației publice locale

VII. Plan de acțiuni pentru perioada 2017-2020

VIII. Concluzii și recomandări

LISTA ABREVIERI

APL	administrație publică locală
DIBGPP	Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice
MDRAPFE	Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene
MJ	Ministerul Justiției
SNA	Strategia Națională Anticorupție
ST al SNA	Secretariatul Tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție
UAT	unitate administrativ-teritorială

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

I. Introducere

Strategia Națională Anticorupție 2016-2020, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 10 august 2016 și publicată în Monitorul Oficial din 23 august 2016, menține abordarea strategiei precedente (SNA 2012-2015) cu privire la implementare și monitorizare, propunându-și totodată să îmbunătășească aspectele care nu au funcționat.

Monitorizarea implementării prevederilor SNA la nivelul administrației publice locale se realizează de către Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, prin Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice (DIBGPP) ce va transmite anual rapoarte centralizatoare Ministerului Justiției, conform Acordului de colaborare dintre MDRAP și MJ semnat în data de 8 noiembrie 2016.

Prin adresele cu nr. 104504 din 9 noiembrie 2016 (Anexa 1) și nr. 7816 din 30 ianuarie 2017 (Anexa 2), viceprim-ministrul, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice a solicitat președinților de consiliu județene, primarilor de municipii, orașe și comune inițierea demersurilor necesare procesului de implementare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 la nivelul instituțiilor pe care aceștia le conduc. Astfel, până la data de 16 decembrie 2016 li s-a solicitat (Anexa 3):

- adoptarea și transmiterea declarației de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020;
 - comunicarea datelor de identificare și contact ale persoanelor desemnate la nivelul instituției responsabile cu implementarea SNA 2016-2020;
 - transmiterea listei structurilor subordonate, coordonate sau aflate sub autoritatea instituției pe care o conduc;
- iar până la data de 1 februarie 2017:
- identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, precum și a măsurilor de remediere;
 - elaborarea și transmiterea planului de integritate.

În scopul sprijinirii autorităților administrației publice locale în activitatea de implementare a SNA, la nivelul DIBGPP au fost desemnați responsabili cu oferirea de îndrumare și suport pentru fiecare regiune de dezvoltare în parte (Anexa 4). De asemenea, au fost transmise tuturor autorităților administrației publice locale, cu titlu de exemplu, o serie de documente care să le permită o mai bună înțelegere a modului de implementare a strategiei:

- declarație de aderare (Anexa 5);
- metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție (Anexa 6);
- model de plan de integritate (Anexa 7);
- un exemplar tipărit al Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020.

Astfel, în baza raportărilor transmise de autoritățile administrației publice locale către MDRAPFE, ca urmare a celor două adrese sus-menționate, și în conformitate cu atribuțiile DIBGPP prevăzute în Regulamentul de Organizare și Funcționare a MDRAPFE, a fost elaborat prezentul *Raport de monitorizare (M1) a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 la nivelul administrației publice locale*.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

Acest document succede cele patru rapoarte de monitorizare elaborate în baza SNA 2012-2015. Acestea pot fi accesate pe pagina oficială a MDRAPFE, secțiunea „Integritate și bună guvernare”, la adresa web: <http://mdrap.ro/-5197/-1878/-8772>.

Este de menționat faptul că în capitolul introductiv al noii strategii anticorupție 2016-2020 se regăsesc extrase concluzii din *Raportul de monitorizare (R3) privind stadiul și impactul implementării SNA 2012-2015 la nivelul administrației publice locale în anul 2014* și din *Raportul de monitorizare (R4) privind stadiul și impactul implementării SNA 2012-2015 la nivelul administrației publice locale în anul 2015 și comparativ pentru perioada 2012-2015*.

II. Scopul documentului

Raportul de față are drept scop monitorizarea stadiului de raportare a implementării (operationalizării) SNA 2016-2020 la nivelul unităților administrativ-teritoriale prin realizarea unei analize cantitative și calitative a documentelor transmise către DIBGPP din cadrul MDRAPFE de către UAT-uri, ca urmare a celor două adrese menționate în capitolul anterior. Concluziile raportului vor fi preluate de către ST al SNA din cadrul MJ în elaborarea Raportului anual de monitorizare a implementării SNA.

De asemenea, raportul curent ia în considerare și informațiile incluse în R4 pentru realizarea unei analize comparative cu situația finală aferentă ciclului strategic anterior (2012-2015).

Analiza cantitativă urmărește prelucrarea și sintetizarea informațiilor cuprinse în următoarele documente transmise de către UAT-uri:

- Declarația de aderare la SNA 2016-2020;
- Analiza privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, precum și a măsurilor de remediere;
- Planul de integritate pentru perioada 2016-2020.

Documentele mai sus menționate, în baza cărora a fost realizată analiza cantitativă, se regăsesc în:

- datele agregate de către DIBGPP în documentul *MSEExcel Bază de date APL 2017* actualizat până la data de 3 iulie 2017;
- documentele centralizate la nivelul DIBGPP în fișiere aferente fiecărei regiuni, județ, respectiv UAT în parte;
- informațiile analizate și concluziile aferente Raportului de monitorizare R4.

Analiza comparativă măsoară, din punct de vedere cantitativ, stadiul operationalizării SNA 2016-2020 la nivelul APL, după mai multe criterii, realizându-se astfel situații privind raportarea conform următoarelor criterii:

- în funcție de tipul de documente solicitate (declarații de aderare, analize de risc, planuri de integritate);
- în funcție de tipul de UAT (consilii județene, municipii, orașe, comune);
- pe județe și regiuni de dezvoltare.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

Analiza calitativă vizează modalitățile de identificare a riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, de realizare a planurilor de integritate, precum și identificarea bunelor practici și a problemelor întâmpinate în implementarea SNA.

III. Analiza cantitativă a datelor disponibile

3.1. Analiza cantitativă a raportărilor centralizate la nivelul MDRAPFE

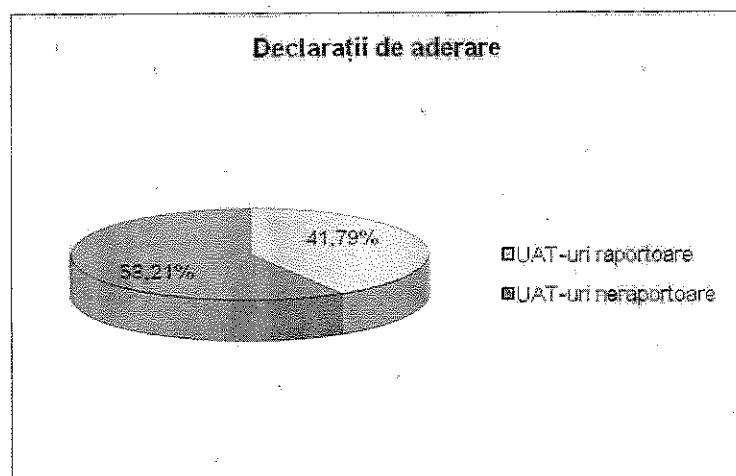
Prezentul raport de monitorizare tratează datele colectate din punct de vedere al tipului de UAT, respectiv: consilii județene, municipii, orașe, comune.

La nivelul României există un număr de 41 de consilii județene, 109 municipii (103 municipii + 6 sectoare ale capitalei), 217 orașe și 2861 comune.

Documentele transmise de APL-urile raportoare au fost centralizate la nivelul DIBGPP în fișiere aferente fiecărei regiuni, județ, respectiv UAT în parte, iar datele statistice în documentul Excel denumit *Bază de date APL 2017*. Situațiile statistice prezentate în continuare au la bază acest document, actualizat până la data de 3 iulie 2017.

3.1.1. Analiză privind gradul de aderare la valorile SNA 2016-2020 a autoritaților administrației publice locale; situație comparativă cu perioada 2012-2015

În perioada noiembrie 2016 - mai 2017, 1349 de unități administrativ-teritoriale din totalul de 3228 au aderat la valorile Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 și au transmis declarațiile de aderare structurii de specialitate din cadrul MDRAPFE (Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice). Aceasta reprezintă o rată de aderare la valorile SNA de 41,79%.

Analiza datelor colectate, pentru fiecare județ și tipul de unitate administrativ-teritorială, prezintă următoarea situație:

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

Din analiza situației finale privind transmiterea declarațiilor de aderare la nivelul fiecărui județ în parte, se constată următoarele:

- cea mai ridicată rată de aderare se constată la nivelul județului Hunedoara; astfel, 58,57% dintre UAT-urile componente ale județului, respectiv 41 din 70, au aderat la valorile SNA;
- județul Bistrița-Năsăud prezintă cea mai scăzută rată de aderare; astfel, doar 15,87% dintre unitățile administrativ-teritoriale componente ale județului, respectiv 10 din 63 au adoptat și transmis declarația de aderare la valorile SNA.

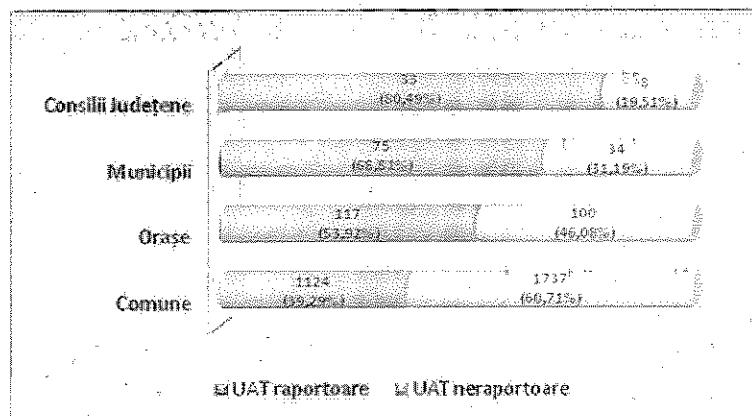
În Anexa 8 este prezentată situația detaliată a tuturor celor 3228 de UAT-uri în ceea ce privește aderarea la valorile SNA.

Din punct de vedere al tipului de UAT, situația se prezintă astfel:

Tip doc.	Consiliii județene (41)		Municipii (109)		Orașe (217)		Comune (2861)	
	Număr CJ -uri raportoare	Procent CJ -uri raportoare	Numar municipii raportoare	Procent municipii raportoare	Numar orașe raportoare	Procent orașe raportoare	Numar comune raportoare	Procent comune raportoare
Declarații aderare	33	80,49%	75	68,81%	117	53,92%	1124	39,29%

Se observă, astfel, cum gradul de aderare descrește în funcție de tipul de UAT: de la cel mai ridicat la nivelul consiliilor județene (80,49%) la cel mai scăzut (39,29%) la nivelul comunelor. Acest aspect a fost remarcat și în R3 și R4 aferente SNA 2012-2015, explicația fiind aceea că, la nivelul instituțiilor cu apărate administrative mai dezvoltate (consiliii județene, primării de municipii), există resurse (umane, financiare, materiale) adecvate pentru susținerea acțiunilor prevăzute de mecanismul de monitorizare a implementării prevederilor SNA, față de primăriile de comune și orașe.

Din punct de vedere grafic, situația în funcție de criteriu tipului de UAT este redată în graficul următor:

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

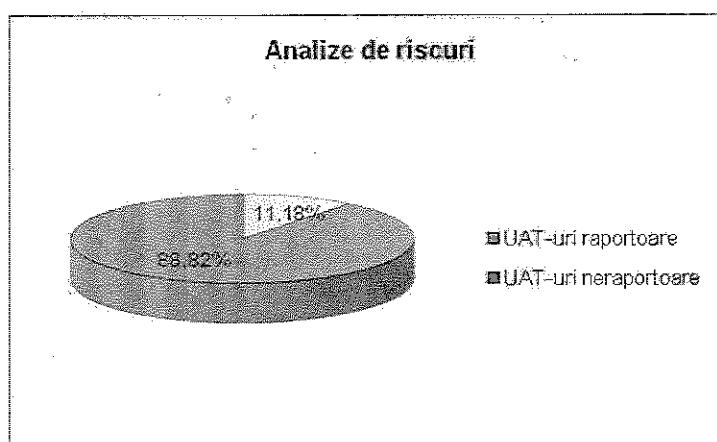
În ceea ce privește situația comparativă privind transmiterea declarațiilor de aderare la nivelul regiunilor de dezvoltare, se observă în tabelul de mai jos un maximum de 50,20% corespunzător Regiunii Centru și un minimum de 36,70% aferent Regiunii Vest.

	Total UAT-uri componente	Total UAT-uri raportoare	Procent raportare
1. Regiunea Nord-Est (BC, BT, IS, NT, SV, VS)	558	239	42,83%
2. Regiunea Sud-Est (BR, BZ, CT, GL, TL, VN)	396	155	39,14%
3. Regiunea Sud-Muntenia (AG, CL, DB, GR, IL, PH, TR)	574	241	41,99%
4. Regiunea Sud-Vest Oltenia (DJ, GJ, MH, OT, VL)	453	181	39,96%
5. Regiunea Vest (AR, CS, HD, TM)	327	120	36,70%
6. Regiunea Nord-Vest (BH, BN, CJ, MM, SM, SJ)	452	182	40,27%
7. Regiunea Centru (AB, BV, CV, HR, MS, SB)	420	211	50,20%
8. Regiunea București-Ilfov	48	20	41,67%

Analizând situațiile statistice la nivel de județ și la nivel de regiune, se constată un anacronism în ceea ce privește înregistrarea unor extreme. Astfel, județul cu cea mai ridicată rată de aderare, Hunedoara, se regăsește în regiunea cu cea mai scăzută rată de aderare - Regiunea Vest.

3.1.2. Situația privind gradul de realizare a analizei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la nivelul administrației publice locale

Documentul privind identificarea riscurilor și a vulnerabilităților la corupție, precum și a măsurilor de remediere a fost elaborat și transmis de 361 de primării și consilii județene din totalul de 3228, ceea ce reprezintă un grad de raportare de 11,18%.

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

Situată detaliată pe județe și în funcție de tipul de UAT este prezentată în tabelul următor:

	Nr UAT	Total UAT-uri raportoare în funcție de tipul de UAT				Total analize risc/jud.	Procent Analize riscuri
		CJ	M	O	C		
Alba	79	0	4	3	7	14	17,72%
Arad	79	1	0	1	12	14	17,72%
Argeș	103	1	1	1	10	13	12,62%
Bacău	94	1	1	1	13	16	17,02%
Bihor	102	0	3	2	4	9	8,82%
Bistrița Năsaud	63	0	0	0	3	3	4,76%
Botoșani	79	1	1	1	5	8	10,13%
Brașov	59	0	2	1	2	5	8,47%
Brăila	45	1	0	1	1	3	6,67%
București	7	0	1	0	0	1	14,29%
Buzău	88	0	1	0	8	9	10,23%
Caraș-Severin	78	0	1	2	7	10	12,82%
Călărași	56	0	0	0	1	1	1,79%
Cluj	82	0	0	1	3	4	4,88%
Constanța	71	0	1	0	3	4	5,63%
Covasna	46	1	0	0	4	5	10,87%
Dâmbovița	90	0	2	0	13	15	16,67%
Dolj	112	0	1	1	1	3	2,68%
Galati	66	1	0	0	9	10	15,15%
Giurgiu	55	1	0	0	2	3	5,45%
Gorj	71	0	0	2	5	7	9,86%
Harghita	68	0	0	0	5	5	7,35%
Hunedoara	70	0	2	1	13	16	22,86%
Ialomița	67	0	1	0	0	1	1,49%
Iași	99	1	0	2	6	9	9,09%
Iffov	41	1	0	1	5	7	17,07%
Maramureș	77	1	1	0	7	9	11,69%
Mehedinți	67	0	0	1	4	5	7,46%
Mureș	103	0	1	0	9	10	9,71%
Neamț	84	1	2	1	15	19	22,62%
Olt	113	0	0	2	10	12	10,62%
Prahova	105	0	0	1	15	16	15,24%
Satu Mare	66	0	0	2	2	4	6,06%
Sălaj	62	0	1	1	6	8	12,90%
Sibiu	65	1	1	4	12	18	27,69%
Suceava	115	1	1	1	10	13	11,30%
Teleorman	98	0	1	1	10	12	12,24%
Timiș	100	0	1	1	12	14	14,00%
Tulcea	52	1	0	1	4	6	11,54%
Vaslui	87	0	0	1	2	3	3,45%
Vâlcea	90	0	0	2	10	12	13,33%
Vrancea	74	0	0	0	5	5	6,76%
Total	3228	15	31	40	275	361	11,18%

CJ - consiliu județean

M - municipiu

O - oraș

C - comună

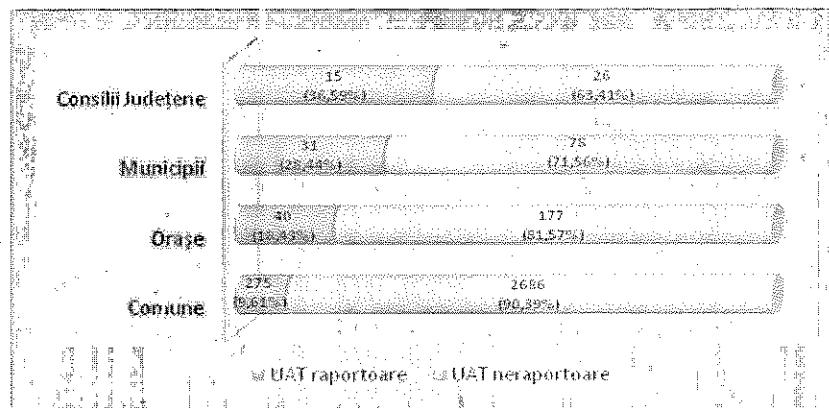
Se constată astfel o diferență semnificativă între extremele statistice aferente județelor Sibiu (cel mai ridicat grad de transmitere a documentelor privind analiza riscurilor - 27,69%) și Ialomița (cel mai scăzut grad - 1,49%).

Analiza în funcție de tipul de UAT prezintă următoarea situație:

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

Tip doc.	Consilii județene (41)		Municipii (109)		Orașe (217)		Comune (2861)	
	Număr CJ - uri raportoare	Procent CJ - uri raportoare	Numar municipii raportoare	Procent municipii raportoare	Numar orașe raportoare	Procent orașe raportoare	Numar comune raportoare	Procent comune raportoare
Analize riscuri	15	36,59%	31	28,44%	40	18,43%	275	9,61%

Se remarcă, ca și în cazul declarațiilor de aderare, descreșterea ratei de raportare de la 36,59% în ceea ce privește consiliile județene la 9,61% la nivelul comunelor, situație redată grafic astfel:

La nivelul regiunilor de dezvoltare, situația privind elaborarea și transmiterea analizelor de riscuri relevă un maximum de 16,67% corespunzător Regiunii București-IIfov și un minimum de 8,19% aferent Regiunii Nord-Vest.

	Total UAT-uri componente	Total UAT-uri raportoare	Procent raportare
1. Regiunea Nord-Est (BC, BT, IS, NT, SV, VS)	558	68	12,19%
2. Regiunea Sud-Est (BR, BZ, CT, GL, TL, VN)	396	37	9,34%
3. Regiunea Sud-Muntenia (AG, CL, DB, GR, IL, PH, TR)	574	61	10,63%
4. Regiunea Sud-Vest Oltenia (DJ, GJ, MH, OT, VL)	453	39	8,61%
5. Regiunea Vest (AR, CS, HD, TM)	327	54	16,51%
6. Regiunea Nord-Vest (BH, BN, CJ, MM, SM, SJ)	452	37	8,19%
7. Regiunea Centru (AB, BV, CV, HR, MS, SB)	420	57	13,57%
8. Regiunea București-IIfov	48	8	16,67%

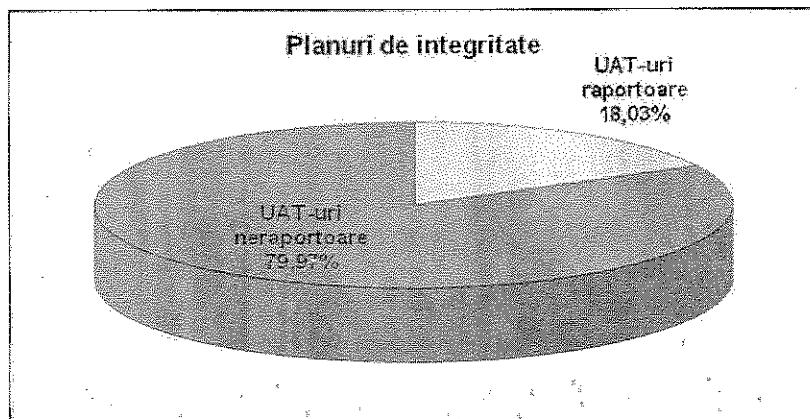
De asemenea, se constată că Regiunea Vest plasată pe locul inferior în situația anterioară, referitoare la declarațiile de aderare, se prezintă în cazul de față cu aproape cel mai ridicat grad de transmitere a documentelor privind analiza riscurilor.

În Anexa 8 este prezentată situația detaliată a tuturor celor 3228 de UAT-uri în ceea ce privește elaborarea și transmiterea analizelor de risc.

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

3.1.3. Analiză privind elaborarea Planurilor de integritate la nivelul administrației publice locale; situație comparativă cu perioada 2012-2015

Până la data de 3 iulie 2017, un număr de 582 de UAT-uri au transmis planurile de integritate, ceea ce reprezintă o rată de raportare de 18,03%.

Deși un model exhaustiv al planului a fost transmis în format electronic celor 3228 de primării și consilii județene, se constată, totuși, un grad relativ scăzut al îndeplinirii acestei prevederi a SNA 2016-2020, însă nu semnificativ diferit de cel aferent ciclului strategic anterior.

Astfel, prin comparație, în *Baza de date APL* existentă la nivelul DIBGPP au fost consemnate 679 UAT-uri ca având planuri sectoriale elaborate în perioada 2012-2015, reprezentând 21,03% din totalul de 3228 de UAT-uri. Trebuie însă menționat că cele 679 de planuri au fost elaborate și transmise pe parcursul celor patru ani de implementare a strategiei anterioare.

Situată pe județe privind transmiterea planurilor de integritate este prezentată în tabelul următor:

	Nr UAT	Total UAT-uri raportoare în funcție de tipul de UAT				Total planuri integrat./jud.	Procent Planuri integratate
		CJ	M	O	C		
Alba	79	1	3	3	13	20	25,32%
Arad	79	1	1	1	13	16	20,25%
Arges	103	0	0	1	12	13	12,62%
Bacău	94	1	1	2	17	21	22,34%
Bihor	102	1	2	3	19	25	24,51%
Bistrița Năsăud	63	0	0	1	3	4	6,35%
Botoșani	79	1	1	3	12	17	21,52%
Brasov	59	0	2	3	1	6	10,17%
Brăila	45	1	0	2	4	7	15,56%
București	7	0	3	0	0	3	42,86%
Buzău	88	0	1	1	10	12	13,64%
Caras-Severin	78	0	1	2	8	11	14,10%
Călărași	56	0	1	0	5	6	10,71%
Cluj	82	0	2	1	7	10	12,20%
Constanta	71	0	1	2	9	12	16,90%
Covasna	46	1	0	0	5	6	13,04%
Dâmbovița	90	0	2	0	18	20	22,22%
Dolj	112	0	3	1	6	10	8,93%
Galati	66	1	1	0	14	16	24,24%
Giurgiu	55	1	0	0	10	11	20,00%
Gorj	71	0	0	3	8	11	15,49%
Harghita	68	0	1	0	9	10	14,71%

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

Hunedoara	70	0	2	2	18	22	31,43%
Ialomița	67	0	2	0	0	2	2,99%
Iași	99	1	0	0	16	17	17,17%
Iffov	41	1	0	2	9	12	29,27%
Maramureș	77	1	1	2	9	13	16,88%
Mehedinți	67	1	0	1	6	8	11,94%
Mureș	103	0	1	0	15	16	15,53%
Neamț	84	1	1	1	17	20	23,81%
Olt	113	1	0	3	21	25	22,12%
Prahova	105	0	2	2	20	24	22,86%
Satu Mare	66	0	0	2	8	10	15,15%
Salaj	62	0	1	1	7	9	14,52%
Sibiu	65	1	2	4	14	21	32,31%
Suceava	115	1	2	2	11	16	13,91%
Teleorman	98	0	3	1	19	23	23,47%
Timiș	100	1	2	1	11	15	15,00%
Tulcea	52	1	0	2	7	10	19,23%
Vaslui	87	0	0	1	7	8	9,20%
Vâlcea	90	1	1	4	21	27	30,00%
Vrancea	74	0	1	1	15	17	22,97%
Total	3228	20	47	61	454	582	18,03%

CJ - consiliu județene

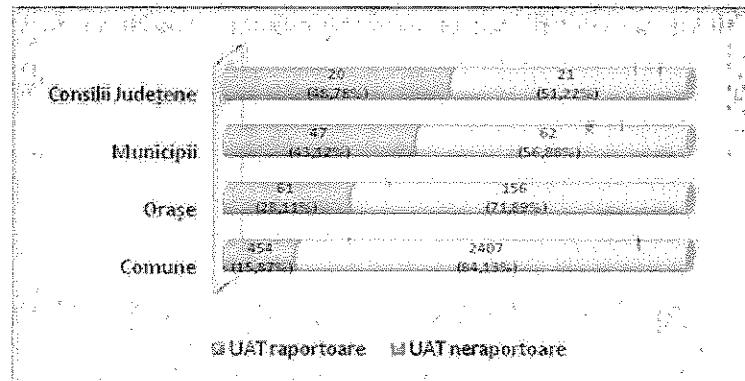
M - municipii

O - orașe

C - comune

Similar situațiilor privind declarațiile de aderare și analizele de risc, se constată și în cazul elaborării și transmiterii planurilor de integritate descreșterea ratei de raportare în funcție de tipul de UAT (de la 48,78% în ceea ce privește consiliile județene la 15,87% la nivelul comunelor):

Tip doc.	Consiliu județene (41)		Municipii (109)		Orașe (217)		Comune (2861)	
	Număr CJ - ură raportoare	Procent CJ - ură raportoare	Numar municipii raportoare	Procent municipii raportoare	Numar orașe raportoare	Procent orașe raportoare	Numar orașe raportoare	Procent orașe raportoare
Planuri integritate	20	48,78%	47	43,12%	61	28,11%	454	15,87%

O posibilă explicație a gradului scăzut de transmitere a planurilor de integritate, diferit în mod semnificativ față de cel al adoptării declarațiilor de aderare, o poate constitui faptul că elaborarea acestor documente este fundamentată pe analiza de riscuri, vulnerabilități și nevoi de intervenție specifice, etapă considerată greoaie și dificil de parcurs în ciuda faptului că o metodologie în acest sens (vezi pagina 14) a fost transmisă tuturor UAT-urilor.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

De altfel, se observă că această etapă preliminară nu a fost parcursă de peste o treime dintre UAT-urile la nivelul cărora au fost elaborate planuri de integritate (dintre cele 562 care au transmis planurile, doar 345 au procedat și la analiza riscurilor).

În ceea ce privește gradul de raportare a planurilor de integritate la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, tabelul de mai jos relevă o situație relativ echilibrată, cu un singur vârf de 31,25% în cazul regiunii București-Ilfov.

	Total UAT-uri componente	Total UAT-uri raportoare	Procent raportare
1. Regiunea Nord-Est (BC, BT, IS, NT, SV, VS)	558	99	17,74%
2. Regiunea Sud-Est (BR, BZ, CT, GL, TL, VN)	396	74	18,69%
3. Regiunea Sud-Muntenia (AG, CL, DB, GR, IL, PH, TR)	574	99	17,25%
4. Regiunea Sud-Vest Oltenia (DJ, GJ, MH, OT, VL)	453	81	17,88%
5. Regiunea Vest (AR, CS, HD, TM)	327	64	19,57%
6. Regiunea Nord-Vest (BH, BN, CJ, MM, SM, SJ)	452	71	15,71%
7. Regiunea Centru (AB, BV, CV, HR, MS, SB)	420	79	18,81%
8. Regiunea București-Ilfov	48	15	31,25%

În Anexa 8 este prezentată situația detaliată a tuturor celor 3228 de UAT-uri în ceea ce privește elaborarea planurilor de integritate.

IV. Analiza calitativă a datelor disponibile

În continuarea constatărilor mai sus menționate, este de precizat faptul că tuturor primăriilor și consiliilor județene le-a fost transmis prin e-mail un model de plan de integritate elaborat la nivelul DIBGPP. De asemenea, au fost transmise și următoarele documente:

- model al declarației de aderare la valorile SNA,
- metodologia de identificare a riscurilor,
- modele de completare a anexelor la metodologie,
- precum și, la cerere, modele de dispoziții de adoptare a declarației și de desemnare a persoanelor responsabile cu implementarea SNA la nivelul instituției.

În perioada noiembrie 2016 - aprilie 2017, toate instituțiile au fost contactate telefonic și informate cu privire la necesitatea demarării procesului de punere în aplicare a SNA 2016-2020 ca urmare a adoptării HG nr.583/2016.

În ceea ce privește aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticoruptie 2016 - 2020 de către autoritățile administrației publice locale, s-a constatat faptul că majoritatea instituțiilor au preluat modelul de declarație transmis de către MDRAPFE (DIBGPP).

Primaria municipiul Hunedoara, a orașului Victoria - BV, a orașului Eforie Sud - CT, Primăria Sectorului 3 - București, a orașului Băile Herculane - CS, a orașului Buhuși - BC, a municipiului Onești - BC, a municipiului Vatra-Dornei - SV, a oraș Bușteni - PH, a municipiului Aiud - AB, a municipiului Medgidia - CT, a comunei Balșa - HD, a comunei Botiz - SM, Consiliul Județean Suceava, Consiliul Județean Brăila, Consiliul Județean Alba, Consiliul Județean Sibiu, Consiliul

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

Județean Neamț, Primăria municipiului Sibiu, Consiliul Județean Brașov, Primăria municipiului Alba-Iulia, a municipiului Buzău, a comunelor Cătina și Chiojdu - BZ și alte autorități locale au ținut cont de recomandarea MDRAPFE și au publicat pe site-ul instituției declarația de aderare la valorile SNA 2016-2020.

Identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției reprezintă o activitate nouă în comparație cu ciclul precedent de implementare a SNA, respectiv perioada 2012 - 2015. Această acțiune este cuprinsă în cadrul obiectivului specific „*Consolidarea integrității instituționale prin planuri dezvoltate pe baza analizei de risc și a standardelor de control managerial intern*” al obiectivului general 6 al SNA 2016-2020. Pentru realizarea acestei activități, MDRAPFE (DIBGPP) a pus la dispoziția autorităților administrației publice locale o **metodologie** care să faciliteze analiza riscurilor și vulnerabilităților la corupție. Instrumentul a fost elaborat în anul 2014 și implementat în perioada 2014 - 2016 la nivelul a 79 de unități administrativ - teritoriale. Lista UAT-urilor care au implementat metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție se regăsește în Anexa 6 la R4 (<http://mdrap.ro/-5197/-1878/-8772>).

Astfel, procesul prin care sunt identificate risurile și vulnerabilitățile, în cadrul metodologiei transmise autorităților publice locale, cuprinde trei etape:

- 1) Formarea grupului de lucru pentru integritate/ stabilirea persoanei responsabile cu analiza vulnerabilităților și riscurilor;
- 2) Identificarea vulnerabilităților, amenințărilor și riscurilor;
- 3) Identificarea măsurilor de remediere.

Metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la nivelul administrației publice locale este prezentată în Anexa 6 la prezentul raport, iar modele de completare a tabelelor prezentate în metodologie sunt prezentate în Anexele 6.1, respectiv 6.2.

Numărul redus de analize elaborate până la momentul întocmirii prezentului raport (aproximativ 11% din numărul total de UAT-uri) ne determină să considerăm că autoritățile administrației publice locale fie nu au înțeles suficient de bine ce au de făcut pentru a realiza această analiză, fie au considerat că pot elabora planul de integritate fără a realiza o analiză care să le ofere indicii clare cu privire la măsurile pe care ar trebui să le cuprindă în plan. Majoritatea documentelor primite au fost întocmite conform modelelor transmise de DIBGPP, fără a fi adaptate specificului fiecărei instituții în parte, ceea ce relevă fie formalism, fie neînțelegerea modului de aplicare al instrumentului (aspect semnalat de numeroase persoane de la nivelul UAT-urilor în cadrul activității de asistență tehnică susținută de DIBGPP).

În același timp, s-a constatat faptul că acele instituții care au beneficiat în perioada anterioară de asistență tehnică din partea DIBGPP la sediul lor (79 de unități administrativ-teritoriale de la nivelul întregii țări), au procedat și în prezent la analiza riscurilor la corupție specifice instituției, elaborând și transmitând documente, ce denotă o bună cunoaștere a problematicii.

Așadar, o concluzie clară care se desprinde este aceea că se impune instruirea personalului de la nivelul APL pentru realizarea acestor analize, astfel încât acesta să înțeleagă instrumentul de lucru (metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție) care le-a fost pus la dispoziție și să-l poată utiliza astfel încât să elaboreze analize specifice instituției. În caz contrar, există riscul ca identificarea riscurilor la corupție și a măsurilor de remediere să fie un exercițiu cu un caracter formal.

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

	Nr UAT	Total UAT-uri raportoare în funcție de tipul de UAT				Total decl./ jud.	Procent Declarații aderare
		CJ	M	O	C		
Alba	79	1	4	5	36	46	58,23%
Arad	79	1	1	5	18	25	31,65%
Argeș	103	1	1	3	41	46	44,66%
Bacău	94	1	1	3	39	44	46,81%
Bihor	102	1	4	3	47	55	53,92%
Bistrița Năsăud	63	1	0	2	7	10	15,87%
Botoșani	79	1	2	5	32	40	50,63%
Brasov	59	1	2	3	21	27	45,76%
Brâila	45	1	0	3	15	19	42,22%
București	7	0	4	0	0	4	57,14%
Buzău	88	1	2	1	26	30	34,09%
Caras-Severin	78	1	1	4	15	21	26,92%
Călărași	56	0	1	1	8	10	17,86%
Cluj	82	1	3	0	17	21	25,61%
Constanța	71	0	1	5	15	21	29,58%
Covasna	46	1	1	0	23	25	54,35%
Dâmbovița	90	1	2	3	41	47	52,22%
Dolj	112	0	3	1	26	30	26,79%
Galati	66	1	2	2	28	33	50,00%
Giurgiu	55	1	1	0	17	19	34,55%
Gorj	71	1	1	3	23	28	39,44%
Harghita	68	1	4	2	19	26	38,24%
Hunedoara	70	1	4	6	30	41	58,57%
Ialomița	67	0	3	0	23	26	38,81%
Iași	99	1	1	2	41	45	45,45%
Iffov	41	1	0	4	11	16	39,02%
Maramureș	77	1	2	7	27	37	48,05%
Mehedinți	67	1	0	1	13	15	22,39%
Mureș	103	1	4	1	45	51	49,51%
Neamț	84	1	2	2	36	41	48,81%
Olt	113	1	1	3	54	59	52,21%
Prahova	105	0	1	7	39	47	44,76%
Satu Mare	66	0	0	3	24	27	40,91%
Sălaj	62	0	1	3	28	32	51,61%
Sibiu	65	1	2	7	26	36	55,38%
Suceava	115	1	4	5	34	44	38,26%
Teleorman	98	1	3	1	41	46	46,94%
Timiș	100	1	2	2	28	33	33,00%
Tulcea	52	1	0	1	24	26	50,00%
Vaslui	87	0	1	1	23	25	28,74%
Valcea	90	1	2	6	40	49	54,44%
Vrancea	74	1	1	1	23	26	35,14%
Total	3228	33	75	117	1124	1349	41,79%

CJ - consiliu județean

M - municipiu

O - oraș

C - comună

Comparativ cu situația aferentă ciclului strategic anterior (SNA 2012-2015), când au fost înregistrate 522 declarații de aderare, se constată o creștere semnificativă a ratei de aderare (de la 16,17% la 41,79%). Este de menționat faptul că cele 522 declarații de aderare la SNA 2012-2015 au fost transmise pe întreaga durată de implementare a respectivei strategii (4 ani), ceea ce denotă o mobilizare mai eficientă în cazul actualei strategii (41,79% declarații transmise în aproximativ 6 luni).

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

Din analiza documentelor transmise reiese că majoritatea autorităților administrației publice locale au preluat întocmai modelul transmis de către MDRAPFE (DIBGPP) la întocmirea listei de atribuții și a raportului de evaluare (Anexa A și Anexa C ale metodologiei).

Cu toate acestea, sunt UAT-uri care au efectuat o analiză reală și conformă specificului propriu, printre care menționăm: CJ Brăila, CJ Tulcea, CJ Galați, orașul Săliște - SB.

De asemenea, sunt UAT-uri care au adaptat listele de atribuții și raportul de evaluare specificului instituției, luând în considerare și raportările transmise de instituțiile din subordinea lor (de exemplu: CJ Harghita, Primăria Municipiului Aiud - județul Alba, Primăria Orașului Zlatna - județul Alba, Primăria Municipiului Brașov, Primăria Orașului Victoria - județul Brașov, Primăria Comunei Ozun - județul Covasna, Primăria Municipiului Reghin - județul Mureș, Primăria Comunei Zetea - județul Harghita, Primăria Comunei Dîrlos - județul Sibiu).

S-a constatat, de asemenea, că unele documente au fost realizate incomplet și au existat dificultăți la caracterizarea atribuțiilor în funcție de monopol, discreție și transparență (unele autorități locale nu au completat aceste detalii, de altfel destul de importante pentru întocmirea analizei).

Trebuie subliniat faptul că întreaga acțiune de identificare a riscurilor și vulnerabilităților este caracterizată de subiectivism ca urmare a percepției diferite a fiecărui dintre participanții la analiză.

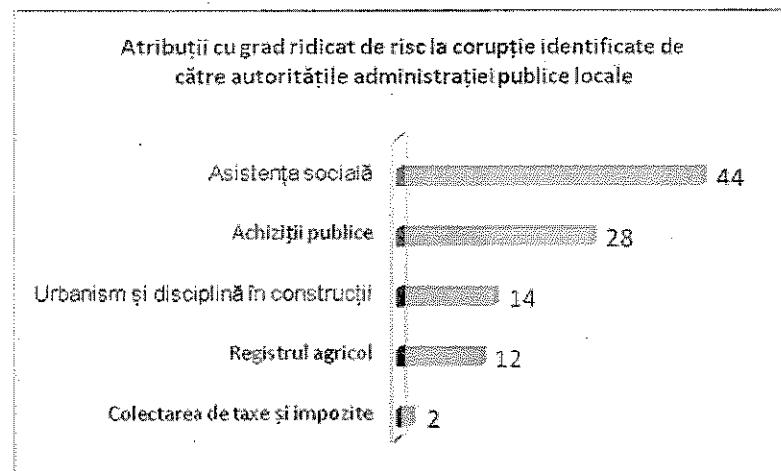
Alte aspecte de menționat ar fi:

- com. Braniștea și com. Matca - GL, orașul Isaccea - TL au realizat o analiză reală și obiectivă a riscurilor la corupție, conform specificului instituției;
- com. Biliști - VN a transmis o analiză a riscurilor întocmită conform prevederilor OSGG nr.400/2015;
- s-au remarcat documentele transmise de CJ Galați și CJ Tulcea, caracterizate de o foarte bună cunoaștere a nevoilor, vulnerabilităților și specificului respectivelor instituții; acest aspect vine în completarea concluziilor din R4 conform cărora, la nivelul instituțiilor cu un aparat administrativ mai dezvoltat de tipul consiliilor județene și municipii mari există personal instruit și cu abilități profesionale necesare elaborării unor asemenea documente.

Autoritățile locale raportoare au indicat ca fiind atribuții cu un potențial ridicat de risc la corupție:

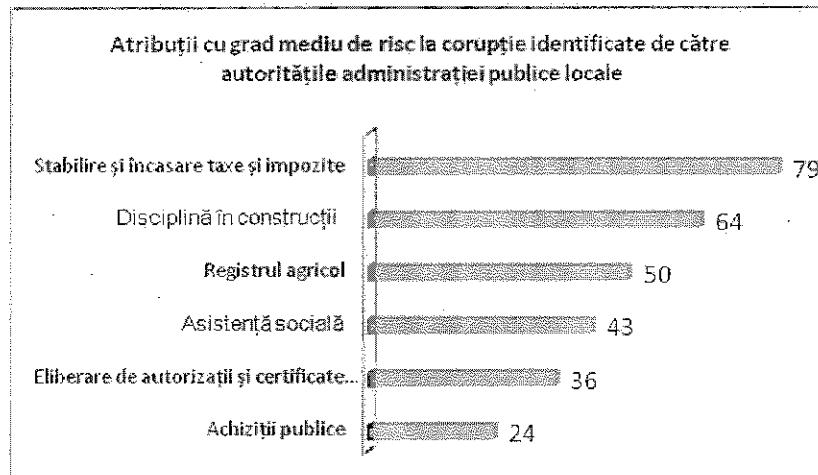
- ➔ asistența socială (aplicarea actelor normative în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială) - 44 autorități locale;
- ➔ achizițiile publice (de ex. participarea în comisii de evaluare a ofertelor depuse în cadrul procedurilor de licitație, încheierea contractelor) - 28 autorități locale;
- ➔ urbanism, disciplina în construcții - 14 autorități locale;
- ➔ registrul agricol - 12 autorități locale;
- ➔ colectarea de impozite, taxe și alte venituri la bugetul local - 2 autorități locale;
- ➔ activități de control al agenților economici care desfășoară comerț - 1 autoritate locală;
- ➔ gestiunea resurselor umane și a funcției publice - 1 autoritate locală.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

Printre atribuțiile considerate ca având un grad mediu de risc la corupție de către autoritățile locale raportoare, se regăsesc următoarele:

- ◆ stabilirea, constatarea, urmărirea și încasarea impozitelor și taxelor locale - 79 autorități locale;
- ◆ eliberarea de autorizații de construire și certificate de urbanism - 36 autorități locale;
- ◆ registrul agricol - 50 autorități locale;
- ◆ disciplina în construcții - 64 autorități locale;
- ◆ asistență socială - 43 autorități locale;
- ◆ achizițiile publice - 24 autorități locale;
- ◆ concesionarea, închirierea, vânzarea bunurilor din domeniul public/privat - 14 autorități locale;
- ◆ investiții - 10 autorități locale,
- ◆ elaborarea bugetului local - 14 autorități locale;
- ◆ atragerea fondurilor și implementarea proiectelor din fonduri nerambursabile - 3 autorități publice;
- ◆ exercitarea controlului financiar preventiv propriu - 1 autoritate publică;
- ◆ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor - 1 autoritate publică.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

Este de subliniat faptul că o parte dintre autoritățile locale au inclus anumite atribuții (asistență socială, registrul agricol) în categoria atribuțiilor cu risc mare la corupție, în timp ce altele au inclus aceste atribuții în categoria celor cu risc mediu/scăzut la corupție. Acest aspect relevă existența unor diferențe de la o instituție la alta în ceea ce privește organizarea, funcționarea, relațiile cu beneficiarii serviciilor publice, precum și faptul că la nivelul unor instituții sunt implementate măsuri de prevenire în respectivele domenii.

De asemenea, unele autorități locale, ca de exemplu CJ Covasna, au identificat noi vulnerabilități (de exemplu: cultura organizațională) și, prin urmare noi măsuri de remediere a acestora (de exemplu: introducerea de măsuri, precum: ședințe de lucru mai dese, urmărirea mai bună a stadiului de implementare a proiectelor), ceea ce conduce la necesitatea organizării de activități de asistență tehnică/ cursuri de instruire la nivelul instituției pentru a îmbunătăți modul în care este respectată deontologia profesională și legislația în vigoare.

Una din concluziile care se desprinde în ceea ce privește identificarea vulnerabilităților la corupție este aceea că majoritatea acestor autorități locale care au beneficiat în trecut de asistență tehnică/ cursuri de instruire în domeniul din partea MDRAPFE, prin DIBGPP, au transmis **toate cele trei anexe aferente metodologiei de riscuri la corupție**, în comparație cu alte autorități locale care au transmis un raport parțial sau incomplet.

Cele mai frecvente cauze invocate de autoritățile administrației publice locale care au determinat încadrarea atribuțiilor enumerate mai sus ca având un grad de corupție ridicat sau mediu sunt:

- lipsa unor criterii de salarizare bazate pe criterii de profesionalism;
- persoane cu pregătire profesională necorespunzătoare;
- supraîncărcarea personalului cu sarcini aferente posturilor vacante;
- lipsa unui program de audit intern;
- lipsa personalului specializat în domeniul legislației privind achizițiile publice;
- modificările legislative, necorelarea actelor normative;
- buget insuficient;
- intervenția factorilor externi;
- insuficienta motivare materială a personalului;
- neîndeplinirea cu profesionalism și corectitudine a atribuțiilor;
- construcții realizate fără respectarea prevederilor autorizației de construire, realizarea unor construcții în zone cu restricții sau care necesită condiții și avize speciale de construire;
- lipsa sistemului de monitorizare a activității privind disciplina în autorizarea executării lucrărilor de construcții;
- nedecimalarea de către cetățean a suprafețelor reale (terenuri și clădiri), necompletarea la timp a registrului agricol;
- lipsa unor pârghii de constrângere a cetătenilor pentru a fi determinați să declare periodic modificările în ceea ce privește datele înscrise în registrele agricole;
- necesitatea efectuării a unui număr mare de anchete sociale în termene foarte mici;
- furnizarea de către cetățeni a unor informații false pentru obținerea de subvenții, ajutoare necuvenite.

Dintre măsurile de remediere a vulnerabilităților la corupție evidențiate de autoritățile administrației publice în rapoartele de evaluare elaborate putem menționa:

- recrutare de personal pentru ocuparea posturilor vacante;
- redimensionarea atribuțiilor din fișele de post ale personalului;

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

- salarizarea corespunzătoare a muncii;
- participarea periodică la cursuri de formare și perfecționare profesională;
- conștientizarea funcționarilor publici cu privire la sanctiunile care li se pot aplica în cazul descoperirii ulterioare a îndeplinirii defectuoase a atribuțiilor de serviciu;
- întierea unui sistem de monitorizare a activității funcționarilor publici cu atribuții de control în domeniul disciplinei în urbanism și amenajarea teritoriului;
- în domeniul achizițiilor: stabilirea necesităților în funcție de nevoile reale și prioritățile autorității contractante, inițierea în timp util a procedurilor de achiziții, formularea adecvată a cerințelor de calificare, stabilirea unor factori de evaluare care să reflecte avantajele reale și evidente pe care autoritatea contractantă le poate obține prin utilizarea acestora, respectarea legislației în materie de achiziții publice, analiza cu atenție a contractelor adiționale care se încheie în timpul derulării contractelor, fundamentarea temeinică a eventualelor modificări ale contractelor, instituirea unor proceduri specifice privind achizițiile la nivelul instituției;
- efectuarea de vizite trimestriale la fiecare gospodărie pentru completarea la zi a registrului agricol, atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic, precum și a centralizării datelor din acestea, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- disciplinarea activității de construire, stoparea construcțiilor realizate fără autorizație de construire, încă din fază incipientă;
- prevenirea și îndrumarea tuturor persoanelor sau firmelor care execută activități de construire în scopul respectării legislației în construcții, a normelor urbanistice aprobată;
- verificarea din surse alternative a informațiilor oferite de subiecții anchetelor sociale.

În ceea ce privește elaborarea planului de integritate, responsabilii desemnați din cadrul DIBGPP pentru fiecare regiune/ județ au acordat asistență tehnică cu privire la adaptarea modelului transmis la specificul și nevoile fiecărei instituții, subliniind importanța unei analize obiective a măsurilor cuprinse în plan.

Planurile de integritate trebuie să detalieze măsurile din SNA 2016-2020, aplicabile fiecărei instituții în mod particularizat, în funcție de riscurile, vulnerabilitățile și nevoile de intervenție specifice identificate. De asemenea, planurile trebuie să aibă un caracter concret și realist, sens în care este utilă și o estimare bugetară a activităților incluse.

În activitatea de asistență acordată UAT-urilor, a fost subliniată importanța consultării, în procesul de elaborare a planului de integritate, a angajaților și a partenerilor implicați în domeniul de activitate al fiecărei instituții. Dat fiind faptul că planul de integritate are caracterul unui act normativ (urmând a fi adoptat prin ordin sau decizie a șefului instituției), s-a recomandat respectarea dispozițiilor legale privind transparența decizională.

Analizând documentele transmise de către UAT-uri, s-au constatat următoarele:

- mare parte dintre unitățile administrativ-teritoriale (aproximativ 200) au preferat să preia cu fidelitate măsurile indicate în modelul transmis și au adoptat planul de integritate în forma propusă de DIBGPP, fără a-l adapta specificului fiecărei instituții în parte (spre exemplu: Botoșani: Primăria orașului Flămânci, primăriile comunelor Blândești, Cristinești, Dobîrceni, Hănești, Ibănești, Mitoc; Iași: primăriile comunelor Bălțați, Ciohorani, Heleșteni, Lețcani, Mironeasa, Mogoșești, Țuțora; Vaslui: primăriile comunelor Alexandru Vlahuță, Bacani), ceea ce denotă fie formalism, fie o implicare redusă în ceea ce privește problematica SNA;

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

- 71 UAT-uri (printre care enumerăm: mun. Galați - GL; com. Jorăști - GL; com. Mihail Kogălniceanu - TL; orașul Darabani și comunele Conșula, Copălău, Hlipiceni - BT; comunele Bârnova, Hărmanești - IS; comunele Cretești, Dodești, Rafaila, Vetișoia - VS) au întocmit planurile conform modelului prevăzut de SNA 2012-2015;
- de asemenea, câteva primării (oraș Isaccea și oraș Măcin - TL, com. Biliști, com. Dumitrești și com. Reghiu - VN) au urmat modelul planului de integritate prevăzut de HG nr. 583/2016;
- 79 UAT-uri (Botoșani: Consiliul Județean Botoșani, primăria municipiului Dorohoi, orașului Bucecea, primăria comunei Sulița; Iași: Consiliul Județean Iași, primăriile comunelor Cristești, Deleani, Golăiești, Grajduri, Horlaști și Ion Neculce; Vaslui: primăria orașului Negrești; Neamț: primăria comunei Văleni; Galați: primăria comunei Nicorești; Tulcea: primăriile comunelor Chilia Veche și Crișan, Vrancea: municipiul Focșani și orașul Odobești, Sibiu: primăria municipiului Sibiu) și-au stabilit în plan măsuri de integritate specificului instituției;
- la nivelul consiliilor județene există instituții aflate în subordinea/ sub autoritatea/ coordonarea lor care și-au elaborat propriile planuri de integritate (de exemplu: S.C. Nova Apaserv S.A. Botoșani, Spitalul Județean Botoșani, Apa Vital Iași). Se remarcă faptul că la nivelul acestor instituții au fost desemnate persoane responsabile de implementarea SNA sau chiar grupuri de lucru, dar există confuzie cu privire la modalitatea de raportare și anume către cine trebuie transmise documentele aferente SNA: CJ, MDRAPFE sau MJ;
- dintre autoritățile administrației publice locale care și-au elaborat planuri, 131 le-au elaborat fără să realizeze, în prealabil, analiza riscurilor și vulnerabilităților la corupție;
- Primăria comunei Bucecea, județul Botoșani a adaptat modelul planului de integritate și a elaborat propriul plan pentru anul 2017;
- Comuna Ceplenița, județul Iași a transmis ca și plan de integritate un document narrativ care este extras din SNA 2016-2020 împreună cu inventarul măsurilor de transparentă instituțională și de prevenire a corupției;
- pot fi considerate exemple de bună practică documentele elaborate la nivelul mun. Hunedoara, mun. Timișoara, CJ Galați și CJ Tulcea; în cazul celui din urmă, proiectul planului de integritate a fost supus consultării publice;
- tot ca model de bună practică poate fi menționată Primăria comunei Lupșa - județul Alba și Primăria comunei Mahmudia - județul Tulcea, care a adoptat propria Strategie Anticorupție la nivelul instituției.

S-a remarcat, de asemenea, că la nivelul unor UAT-uri (com. Andreiașu de Jos, com. Dumitrești și com. Reghiu - VN, com. Horlaști și com. Țuțora - IS) în dispozițiile de desemnare a persoanelor responsabile cu implementarea SNA au fost menționate și atribuțiile acestora, reunite ca Grup de lucru, iar în cazul com. Valea Teilor din județul Tulcea, orașului Turceni din județul Gorj, comuna Fărcășele și comuna Fălcioiu din județul Olt, precum și comuna Cristești - IS a fost adoptat un Regulament de funcționare a Grupului de lucru anticorupție. La nivelul primăriei municipiului Dorohoi - BT a fost desemnat un grup de lucru pentru managementul riscurilor la

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

corupție pentru implementarea SNA 2016-2020 iar primăria orașului Darabani, BT are un grup de lucru pentru implementarea planului sectorial anticorupție pentru care a elaborat propriul regulament de organizare și funcționare.

Ca un aspect particular, este de menționat faptul că unele instituții au transmis și inventarul măsurilor preventive prevăzut de SNA 2012-2016, deși prin adresa MDRAPFE privind operaționalizarea SNA 2016-2020 nu a fost solicitat și acest document.

Totodată, ca urmare a solicitării transmise prin adresele MDRAPFE, unele dintre autoritățile administrației publice locale au înaintat și exemple de bună practică înregistrate în activitatea lor, după cum urmează:

- **Primăria Municipiului Brașov** a câștigat premiul 1 pentru proiectul „Managementul informatizat al sistemului de transport în comun din municipiu Brașov” și mențiune pentru proiectul „Modernizarea integrată a sistemelor de iluminat public și creșterea siguranței publice din municipiu Brașov”, în cadrul celei de-a IX-a ediții a Competiției celor mai bune practici din administrația publică din România, competiție organizată de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici;
- **Primăria Municipiului Alba-Iulia** are publicat pe site-ul instituției un cod de etică și integritate, cât și informații în format deschis (**open data**), de asemenea, la nivelul instituției există o condică pentru înregistrarea din partea cetățenilor a sesizărilor cu privire la conduită funcționarilor, în Centre sociale din cadrul Direcției de asistență socială;
- **Consiliul Județean Covasna** este înregistrat în „Sistemul național electronic de plată online a taxelor și impozitelor utilizând cardul bancar” (SNEP), care este funcțional în Compartimentul relații cu publicul-petitionari din cadrul aparatului de specialitate a Consiliului Județean Covasna.
- **Primăria Municipiului Săcele - județul Brașov** a comunicat următoarele:
 - În vederea identificării și corectării punctelor slabe din sistem și desfășurării serviciului public în condiții de eficiență și rentabilitate, la nivelul PM Săcele au fost colectate date prin intermediul chestionarelor de măsurare a satisfacției cetățenilor. Centralizarea acestora permite evidențierea progreselor înregistrate și a punctelor încă critice în exercitarea serviciului public, dar și o evaluare obiectivă a eficienței acestuia în urma adoptării unor măsuri pentru a veni în întâmpinarea nevoilor cetățenilor.
 - Elaborarea **Codului etic și de integritate** al funcționarilor publici și al personalului contractual din cadrul Primăriei Săcele, care a fost adus la cunoștința întregului personal, a fost afișat, sub formă de registru la sediul instituției și postat pe pagina web oficială a acesteia, precum și într-o secțiune special creată pe rețeaua internă de transfer date între compartimentele instituției.
 - Popularizarea rolului **consilierului de etică** prin informări la nivelul întregului personal din cadrul instituției.

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

- Prelucrarea, în cadrul ședințelor de lucru, a riscurilor pe care le comportă săvârșirea faptelor de corupție, care pot duce la scăderea calității serviciilor publice, diminuarea credibilității instituțiilor publice de la nivel local sau central, scăderea prestigiului legii și dreptății.
 - Organizarea de campanii de informare a publicului cu privire la drepturile și obligațiile existente în relația cu autoritățile și instituțiile publice în vederea adoptării unei atitudini civice anticorupție.
 - Informarea cetățenilor, la nivelul mai multor servicii care au contact direct cu publicul, cu privire la mijloacele pe care le au la dispoziție pentru a sesiza și a obține recunoașterea drepturilor (petiții, sesizări, reclamații, acțiuni în justiție s.a.) prin intermediul inspectorului de serviciu.
- Consiliul Județean Iași: pe site-ul instituției, www.icc.ro, orice cetățean sau parte interesată poate depune petiții, reclamații administrative online, sau poate semnala erori pe care le identifică pe site. De asemenea, prin butonul dedicat "CJ Online" pot fi consultate și descărcate formulare tipizate necesare realizării serviciilor puse la dispoziția cetățenilor, pot fi consultate procedurile de licitație aflate în derulare sau finalizate, atât la nivelul CJ Iași cât și a instituțiilor subordonate, ori a unor unități administrative teritoriale de pe raza județului Iași.

V. Asistență acordată autorităților administrației publice locale în implementarea prevederilor SNA 2016 -2020

În scopul implicării unui număr cât mai mare de instituții ale administrației publice locale în mecanismul de monitorizare a implementării SNA 2016-2020, la nivelul MDRAPFE, prin DIBGPP, au fost desemnate persoane responsabile cu fiecare regiune în parte care, în perioada noiembrie 2016 - mai 2017, au îndeplinit următoarele sarcini:

- au transmis prin e-mail adresa nr.104504 din 9 noiembrie 2016 referitoare la operaționalizarea SNA tuturor celor 3228 de UAT-uri;
- au informat, telefonic, reprezentanții primăriilor și consiliilor județene cu privire la transmiterea prin e-mail a adresei sus-menționate;
- au acordat consultanță indirectă, prin telefon și e-mail, cu privire la modalitățile de implementare a prevederilor SNA;
- au contactat telefonic toate UAT-urile informând despre solicitarea MDRAPFE nr.7816 din 30 ianuarie 2017 (revenire la adresa nr.104504 din 9 noiembrie 2016);
- au transmis tuturor UAT-urilor, prin e-mail, modele ale documentelor solicitate;
- au consemnat asistență tehnică acordată în registrul special instituit la nivelul structurii.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

Din punct de vedere cantitativ, activitatea de acordare de asistență reprezentanților administrației publice locale poate fi quantificată astfel:

- **3228 autoritați ale administrației publice locale** au fost contactate telefonic de către responsabilitii pentru implementarea SNA 2016-2020 de la nivelul DIBGPP;
- **417 de autoritați ale administrației publice locale** au beneficiat, la solicitarea lor, de asistență tehnică telefonică în vederea demarării măsurilor pentru implementarea SNA;
- circa **400 de UAT-uri** au solicitat prin mesaje electronice (e-mail) acordarea de îndrumare și, totodată, au transmis documente în vederea obținerii de feed-back pentru elaborarea corectă a acestora;
- aproximativ **2000 de e-mailuri** conținând feedback asupra documentelor raportate au fost transmise către tot atâtea instituții raportoare.

Cele mai frecvente întrebări, solicitări de clarificări din partea autoritaților administrației publice locale au vizat modalitățile de identificare a riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, dar și realizarea planurilor de integritate.

Cu toate că autoritațile administrației publice locale au fost contactate telefonic și prin e-mail, și cu toate că au primit instrucțiuni și documente cu titlu de exemplu pentru elaborarea documentelor cuprinse în SNA 2016-2020, având în vedere gradul de realizare a tuturor măsurilor solicitate prezentate în situațiile anterioare, putem concluziona că la nivel local, numărul UAT-urilor care au demarat procesul de operationalizare a SNA 2016-2020 este încă scăzut. Această concluzie se justifică prin faptul că un număr scăzut de unități administrativ teritoriale au reușit să realizeze toate măsurile indicate de către minister.

În cazul majorității celor 41 de județe, mai mult de jumătate din unitățile administrativ-teritoriale nu au raportat inițierea vreunei activități pentru implementarea strategiei.

Motivele invocate de către autoritațile administrației publice locale pentru nerealizarea măsurilor sau realizarea parțială a acestora au fost:

- faptul că nu au primit/ nu au cunoștință despre solicitarea transmisă de MDRAPFE privind necesitatea demarării măsurilor pentru implementarea SNA 2016-2020,
- lipsa cunoștințelor necesare pentru elaborarea documentelor,
- lipsa resurselor umane calificate,
- supraîncărcarea personalului,
- inexistența unor sanctiuni pentru cei care nu pun în aplicare prevederile strategiei,
- salarizarea neadecvată a personalului,
- deficiențe de comunicare în interiorul instituției,
- caracterul complex al metodologiei de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de remediere (dificultăți în înțelegerea acesteia),
- accesul limitat la informațiile necesare elaborării documentelor.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

VI. Sprijinirea mecanismului de monitorizare a implementării SNA 2016-2020 la nivelul administrației publice locale

6.1. Platforma de cooperare a administrației publice locale

Coordonarea și monitorizarea implementării SNA se realizează prin intermediul platformelor de cooperare, dezvoltate în vederea elaborării și ulterior a monitorizării SNA 2012-2015, și menținute în actuala SNA 2016-2020, respectiv:

- a) platforma autorităților independente și a instituțiilor anticorupție;
- b) platforma administrației publice centrale;
- c) **platforma administrației publice locale**;
- d) platforma mediului de afaceri;
- e) platforma societății civile.

Conform prevederilor SNA, platforma de cooperare a administrației publice locale este coordonată în parteneriat de către Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene și Ministerul Justiției, în baza acordurilor de colaborare încheiate în acest sens. În perioada 2013-2015, au fost organizate 3 reuniuni de acest fel.

În data de 8 noiembrie 2016, la sediul MDRAPFE din str. Apolodor nr.17 s-a desfășurat prima platformă de cooperare a administrației publice locale organizată în baza SNA 2016-2020.

La eveniment au participat peste 80 de persoane: primari, președinți ai consiliilor județene, reprezentanți ai structurilor associative ale autorităților administrației publice locale, ai MDRAP și MJ, precum și ai organizațiilor neguvernamentale cu activitate relevantă în domeniu.

În cadrul reuniunii a fost semnat, de către ministrul dezvoltării regionale și ministrul justiției, *Acordul de colaborare* dintre cele două minister, al cărui obiectiv îl reprezintă dezvoltarea cooperării instituționale în scopul implementării și monitorizării prevederilor anticorupție la nivelul administrației publice locale.

Un alt subiect în agenda platformei l-a reprezentat dezbaterea obiectivelor și a măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a SNA 2016-2020, prilej cu care a fost prezentată Declarația MDRAP de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a SNA.

De asemenea, pe ordinea de zi a evenimentului s-a regăsit lansarea publică a instrumentului denumit Harta bunelor practici la nivel local (<http://192.168.19.30/greencity/>), o platformă online dezvoltată de către DIBGPP din cadrul MDRAPFE.

Exemplele pozitive reunite în *Harta bunelor practici* au fost identificate ca urmare a activităților desfășurate la nivel local de către DIBGPP în perioada 2013-2016 cu privire la implementarea SNA 2012-2015 (sesiuni de informare și instruire, misiuni de evaluare, platforme de cooperare, reuniuni de asistență tehnică), precum și din analiza documentelor transmise de către autoritățile administrației publice locale.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

Informațiile prezentate în cadrul hărții sunt organizate în categorii de bune practici: e-administrație, transparență și comunicare, implicarea activă a cetățenilor, instrumente pentru prevenirea corupției, promovarea integrității, educație anticorupție, open-data. De asemenea, harta conține informații despre UAT-urile care au aderat la [ghiseul.ro](#) și despre cele care au fost identificate ca având implementat ISO 9001. Bunele practici pot fi filtrate în funcție de categoria UAT-ului în care au fost implementate (comună, oraș, municipiu, consiliu județean), precum și raportat la județul din care provin.

DIBGPP își propune să actualizeze periodic acest instrument cu informații colectate în urma raportărilor în baza actualei SNA. Considerăm totodată că „Harta bunelor practici” poate fi un mijloc important de promovare atât a activității ministerului, cât și a autorităților administrației publice locale. Trebuie menționat faptul că, de la lansarea instrumentului online, s-a constatat un interes în creștere al reprezentanților administrației publice locale de a se regăsi cu exemple din propriile instituții pe această Hartă a bunelor practici, ceea ce exprimă tendință tot mai evidentă, și promovată în același timp de MDRAPFE prin intermediul tuturor intervențiilor sale, de a reliefa aspectele pozitive din activitatea administrației publice în general și locală în mod special.

VII. Plan de acțiuni pentru perioada 2017-2020

În scopul continuării demersurilor inițiate în anii anteriori privind accelerarea implementării măsurilor preventive anticorupție la nivelul administrației publice locale, precum și al monitorizării implementării SNA 2016-2020, și în conformitate cu atribuțiile DIBGPP prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a MDRAPFE, a fost întocmit un plan de acțiuni pentru prevenirea corupției și promovarea integrității la nivel local.

Printre aceste activități se numără:

- Realizarea unei metodologii de lucru în vederea eficientizării activității de coordonare, monitorizare și evaluare a progreselor înregistrate în implementarea măsurilor anticorupție de către autoritățile administrației publice locale;
- Dezvoltarea și elaborarea de ghiduri și alte instrumente specifice în activitatea de prevenire a incidentelor de integritate;
- Organizarea și derularea de misiuni de evaluare la nivelul a 80 de unități administrativ-teritoriale (care nu au mai fost evaluate în perioada 2013 - 2015), care vor avea ca obiectiv oferirea unei imagini cât mai complete a modului în care sunt aplicate măsurile preventive anticorupție la nivelul autorităților administrației publice locale;
- Organizarea a 4 reuniuni ale Platformei administrației publice locale în scopul identificării dificultăților întâmpinate în implementarea SNA, a stabilirii măsurilor de remediere, după caz, precum și în vederea facilitării schimbului de informații și bune practici;
- Dezvoltarea unei rețele de elaborare și evaluare a politicilor publice anticorupție de la nivel local („Rețeaua campionilor în domeniul integrității” de la nivelul administrației publice locale) - competiție în cadrul căreia vor fi prezentate și premiate cele mai bune practici anticorupție adoptate/ implementate la nivelul autorităților administrației publice locale;

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE,
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI
FONDURILOR EUROPENE**

- Elaborarea rapoartelor anuale de monitorizare a implementării SNA la nivelul APL;
- Acordarea de asistență tehnică directă și indirectă autorităților administrației publice locale pentru implementarea măsurilor din SNA:
 - Asistența directă oferită unui număr de minim 75 de unități administrativ-teritoriale, în principal orașe și comune presupune ca reprezentanții DIBGPP să se deplaseze la sediul unităților administrativ-teritoriale pentru sprijinirea acestora în procesul de elaborare a documentelor și punere în aplicare a măsurilor prevăzute de SNA 2016-2020.
 - Asistența tehnică indirectă oferită unui număr de cel puțin 125 de unități administrativ-teritoriale presupune organizarea unui serviciu de tip help-desk, la sediul MDRAPFE. Reprezentanții DIBGPP vor acorda asistență telefonică și/sau prin email în procesul de implementare a SNA.
- Identificarea, pe fiecare tip de unitate administrativ-teritorială a procedurilor administrative care sunt cele mai vulnerabile la corupție, pentru eliberarea certificatelor și autorizațiilor (cel puțin trei proceduri) și propunerea de măsuri de diminuare a riscurilor la corupție (realizarea unei analize atât a cadrului legal aplicabil, a procedurilor de lucru existente la nivelul unităților administrativ-teritoriale identificate, cât și a resursei umane implicate; deplasări la sediul a 37 de unități administrativ teritoriale pentru a analiza tipurile de proceduri existente la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale, modul în care se aplică, resursele umane și materiale implicate; organizarea unui atelier de lucru pentru prezentarea concluziilor analizei);
- Generarea unui index al integrității în cadrul administrației publice locale pe baza analizei legislației relevante domeniului și a indicatorilor de evaluare a măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției cuprinși în anexa III la SNA. Se vor identifica un număr de maxim 12 indicatori pe baza cărora se va realiza indexul integrității.
- Realizarea unui studiu privind percepția publică referitoare la efectele măsurilor anticorupție la nivelul administrației publice locale. Pentru realizarea acestei activități se va realiza un studiu privind percepția publică referitoare la efectele măsurilor anticorupție la nivelul administrației publice locale;
- Realizarea unei analize sociologice cu privire la percepția funcționarilor din cadrul/ subordinea/ sub autoritatea MDRAPFE și din administrația publică locală cu privire la măsurile anticorupție;
- Derularea unei campanii de conștientizare a corupției și educație (în rândul aleșilor locali și a personalului din administrația publică locală, precum și la nivelul personalului din cadrul/ subordinea/ sub autoritatea MDRAPFE);
- Organizarea a 8 sesiuni de informare a reprezentanților administrației publice locale cu privire la măsurile incluse în Planul Național de Acțiune 2016-2018 al Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă;
- Organizarea a 16 sesiuni de instruire a personalului responsabil cu implementarea SNA de la nivelul administrației publice locale (identificare și evaluare riscuri la corupție, elaborare de raportări periodice, identificare măsuri preventive etc.) - minim 400 persoane instruite;

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

- Organizarea a 4 cursuri de formare „expert prevenire anticorupție” - minim 100 persoane cu certificat ANC la finalizarea cursurilor în domeniul prevenirii corupției, transparenței și integrității;
- Organizarea a 8 sesiuni de instruire a angajaților din administrația publică locală și din cadrul/ subordinea/ sub autoritatea MDRAPFE și a aleșilor locali în domeniul integrității (prevenirea și sancționarea faptelor de corupție, conflicte de interese, incompatibilități, declararea averilor și intereselor, etc) - minim 200 persoane instruite.

VIII. Concluzii și recomandări

Având în vedere aspectele reliefate în prezentul raport, putem concluziona următoarele:

- Gradul de aderare la valorile SNA a crescut semnificativ față de ciclul strategic anterior, de la 16,17% la 41,79%. Creșterea este cu atât mai relevantă cu cât rezultatul actual (1349 declarații de aderare) a fost înregistrat în mai puțin de un an de la adoptarea noii strategii anticorupție, spre deosebire de cele 522 declarații transmise pe întreaga durată de implementare a SNA 2012-2015.
- Rata de raportare descrește semnificativ, în funcție de tipul de UAT, de la consilii județene la comune; această concluzie a reieșit și în urma analizei realizate în R3 și R4 aferente SNA 2012-2015.
- Se constată diferențe majore între anumite județe, de până la 43 de procente grad de raportare a unui anumit document (vezi situația declarațiilor de aderare).

Sub aspect calitativ, s-a remarcat în cadrul discuțiilor purtate cu reprezentanții administrației publice locale interesul crescut al acestora pentru punerea în aplicare a măsurilor cuprinse în SNA 2016-2020. Acest aspect este subliniat și prin prisma asumării în planurile de integritate a unor măsuri care, dacă vor fi puse în aplicare, vor contribui la consolidarea integrității și reducerea riscului la corupție.

O altă concluzie desprinsă ca urmare a analizei efectuate în prezentul raport este aceea că se impune instruirea personalului din cadrul autorităților locale pentru realizarea prevederilor SNA 2016-2020, astfel încât acesta să înțeleagă și să aplice corect măsurile și instrumentele de lucru (metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție), în caz contrar existând riscul ca acțiunile întreprinse să aibă un caracter formal, iar demersurile inițiate să fie ineficiente.

De altfel, soluții la aceste deficiențe constatate au fost prezentate în capitolul VII. *Plan de acțiuni pentru perioada 2017-2020* al prezentului raport. Apreciem că implementarea respectivelor activități este de natură a îmbunătăți gradul de implementare a măsurilor de prevenire a corupției la nivelul autorităților administrației publice locale, de a crește gradul de conștientizare a efectelor corupției la nivelul personalului din administrația publică locală și de a consolida cunoștințele și competențele acestuia în ceea ce privește prevenirea corupției.